

Vattenfall Eldistribution AB
c/o Rejlers Sverige AB
samrad@rejlers.se

Undersökningssamråd om en ny 130 kV kraftledning mellan befintlig ledning BL59 och Hjortsberga, Eskilstuna kommun

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Nedanstående synpunkter avser, om inget annat anges, det av Vattenfall Eldistribution AB föreslagna sträckningsalternativ som det framgår av bifogad översiktskarta (bilaga). Länsstyrelsen konstaterar att det är oklart om den nya transformatorstationen vid Hjortsberga ingår i detta samråd.

Riksintresse för kommunikationer

Länsstyrelsen har tagit del av Trafikverkets yttrande rörande riksintressen för kommunikationer och Länsstyrelsen förutsätter att en aktiv dialog förs med Trafikverket om detta i den fortsatta planeringsprocessen.

Landskapsbild

Länsstyrelsen ser gärna att beskrivningar av intrång i känsligare landskapsavsnitt illustreras med fotomontage.

Kulturmiljö

Samtliga ledningsalternativ innebär en risk för att kända och okända forn- och kulturlämningar kommer att påverkas. Alternativ D1 ligger delvis inom område för en arkeologisk utredning som utfördes (år 1993) inför byggnation av Svealandsbanan. Med de förändringar av lagstiftning och ny kunskap om forn- och kulturlämningar som framkommit sedan utredningen genomfördes behöver även tidigare utredda områden utredas på nytt.

Alternativ D1 har fördelar genom att vissa lämningar redan är undersökta och borttagna i samband med utbyggnaden av Svealandsbanan. Genom att alternativet delvis ansluter till en befintlig järnvägsanläggning bedömer Länsstyrelsen att den samlade negativa påverkan på kulturmiljön kan begränsas.

Länsstyrelsen kommer enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen (1988:950) att ställa krav på en arkeologisk utredning för att klargöra fornlämningsbilden inom området.

Den arkeologiska utredningen ska enligt kulturmiljölagen bekostas av företagaren. Den arkeologiska utredningen kommer att ligga till grund för att klargöra vilka kända fornlämningar och vilka ännu oupptäckta fornlämningar som kräver tillståndsprövning för ingrepp i fornlämning eller fornlämningsområde. Ett eventuellt tillstånd kan vara förenat med villkor om krav på arkeologisk förundersökning och eller arkeologisk undersökning för att dokumentera och ta bort fornlämningar.

Information om begreppet fornlämningsområde:

Med fornlämningsområde menas ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse, enligt 2 kap. 2 § kulturmiljölagen. Fornlämningsområdet hanteras av Länsstyrelsen som avgör områdets storlek från fall till fall.

Naturmiljö

Länsstyrelsen konstaterar att underlaget bör kompletteras med undersökning/utredning av förekomster av fåglar och fladdermöss i anslutning till den planerade ledningen.

Undersökningen bör även omfatta skyddsklassade arter som exempelvis en del rovfågelsarter. Avseende fåglar bör utredningen omfatta stationära och häckande fåglar i ledningens närområde samt fågelrörelser i anslutning till ledningen kopplat till flyttning, rastning och övervintring. Resultatet av undersökningarna och bedömningar om ledningens påverkan på fåglar och fladdermöss bör ingå och redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

I nordöstra delen av den aktuella sträckningen passerar den planerade ledningen i nära anslutning till, och möjligen delvis genom, länets största förekomst av kärlväxten mosippa. Förutom på den aktuella platsen förekommer mosippa med ett fåtal exemplar på ytterligare en lokal i länet. Förekomsten på den aktuella platsen är utspridd på flera små delområden och lokalen har avgörande betydelse för artens bevarandestatus i länet. Mosippan är fridlyst och dessutom rödlistad som starkt hotad (EN) i den aktuella rödlistan. Norr om den nu aktuella platsen har nyligen flera förekomster av mosippa exploaterats vilket gör de kvarvarande förekomsterna särskilt känsliga och skyddsvärda. Den planerade ledningens påverkan på mosipporna bör utredas noggrant och bedömningar om ledningens påverkan på enskilda individer och förekomstens bevarandestatus bör ingå och redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Förekomsten av mosippa är väl dokumenterad i Artportalen med en del ytterligare information kopplat till en del av rapporterna. Mosippan omfattas av ett särskilt åtgärdsprogram för hotade arter och Länsstyrelsen har genomfört en del skötselåtgärder för att gynna mosippan i det aktuella området. Länsstyrelsens naturvårdsenhet bör lämpligen kontaktas för detaljuppgifter kring förekomsten av mosippa och hur ledningen kan anläggas för att minimera störningen på förekomsten.

Öster om Årbytorp passerar den planerade ledningen rakt igenom ett område med höga botaniska värden. Området beskrivs som ett kalkberg omgärdat av barrskog i rapporterna i Artportalen. Sammanlagt finns rapporter om 10 rödlistade och flera fridlysta kärlväxter från det aktuella området i Artportalen. Flera av arterna gynnas av ljusöppna förhållanden så en eventuell ledningsgata genom området kan möjligen vara gynnsamt för en del av arterna. Passagen av det så kallade kalkberget och hur ledningen/ledningsgatan bedöms påverka miljön och de dokumenterade artförekomsterna behöver beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Även försiktighetsmått och anpassningar för att minimera påverkan och möjligen gynna naturmiljövärden bör beskrivas.

I samrådsunderlaget anges att kännedom om rödlistade arter beaktats vid framtagandet av föreslagen stäckning. Det framgår dock inte av samrådsunderlaget vilka rödlistade arter det gäller eller hur förekomsterna har påverkat framtagandet av den nu aktuella sträckningen och vilka anpassningar som gjorts med hänsyn till artförekomster. Rent generellt bör

ledningens påverkan på rödlistade, hotade och fridlysta arter beskrivas bättre utefter hela sträckningen och speciellt delen från järnvägen och fram till transformatorstationen.

För åtminstone sträckan från järnvägen och fram till transformatorstationen bör lämpligen en standardiserad naturvärdesinventering genomföras. Resultatet av inventeringen bör sedan ligga till grund för anpassningar och försiktighetsmått för att minimera negativ påverkan på skyddsvärda naturmiljövärden. Redovisning av detta behöver ingå i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

I övrigt bedöms samrådsunderlaget och den bifogade kartan omfatta och redovisa de kända, skyddsvärda naturmiljövärden som, utifrån Länsstyrelsens underlag, finns i det aktuella området.

Miljö kvalitetsnormer vatten (MKN)

Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen bör redogöra för hur yt- och grundvattenförekomster eller övriga vattendrag som finns inom området kan komma att påverkas av ledningsdragningen. Om ledningsdragningen medför negativ påverkan behöver lämpliga skyddsåtgärder vidtas för att förhindra detta. Åtgärden får inte medföra att MKN-vatten försämras.

I sammanhanget behöver även hänsyn tas till risken att åtgärderna medverkar till spridning av markföroreningar, som enligt underlaget, konstaterats inom utredningsområdet.

Om ledningsdragningen medför arbete i vatten ska anmälan/tillstånd om vattenverksamhet sökas hos länsstyrelsen.

Om det blir aktuellt med markavvattning i samband med åtgärden vill Länsstyrelsen även påminna om markavvattningsförbudet. I Södermanlands län råder markavvattningsförbud enligt 11 kap 14 § miljöbalken och 4 § förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Risk och säkerhet

Flyghinderanalys

Kraftledningen kommer att byggas inom Västerås flygplats MSA (Minimum Sector Altitude). Objekt med en byggnadshöjd över 20 meter ska alltid samrådas med berörd flygplats MSA-yta. Luftfartsverket ska också vara remissinstans om byggnadsobjekt blir högre än 20 meter över mark.

Översvämning

Samrådsunderlaget beskriver att det finns underlag som visar på lågpunkter som risker att översvämmas vid skyfall i delar av utredningsområdet. I takt med att klimatet förändras så förväntas skyfall kunna bli intensivare och med tätare återkomsttid varför det kan behövas hänsynstaganden vid exempelvis kraftledningsbyggen. Erosionsrisker kan uppstå på platser och områden som normalt inte drabbas varför kraftledningars fundament och eventuella förankringar kan behöva analyseras utifrån ett erosionsperspektiv. Delar av föreslagen sträckning finns inte med i de underlag avseende översvämning vid skyfall, som Länsstyrelsen medverkat i, varför sökanden bör göra egna bedömningar där underlag saknas i den utsträckning som behövs.

Beskrivning av ärendet

Vattenfall Eldistribution AB har 2021-07-09, genom ombud, inlämnat underlag för undersökningssamråd enligt 6 kapitlet miljöbalken. Samrådet avser kommande ansökan om nätkoncession för linje för nyanläggning av en 130 kV kraftledning mellan mellan befintlig ledning BL59 och Hjortsberga, Eskilstuna kommun. Utbyggnaden är, enligt underlaget, en del av en övergripande förstärkning av nätet i området och Vattenfall Eldistribution avser att bygga ut regionnätet i Eskilstuna kommun genom att ansluta en ny mottagningsstation vid Eskilstuna Logistikpark (ELP) till det befintliga regionnätet. Av underlaget framgår att den ledningssträckning som samråds till en början följer Svealandsbanan på dess södra sida. Anslutning till befintlig luftledning BL59 sker ca 500 meter söder om järnvägen. Från BL59 går sträckningen i nordostlig riktning fram till Sveadalsbanan och följer sedan denna österut ca 3,5 km för att sedan vika av norrut och korsa järnvägen. Kraftledningen planeras att utföras som luftledning. I samrådsunderlaget redovisas även område för nytt stationsläge Hjortsberga, men det framgår inte tydligt av underlaget om den anläggningen ingår i detta samråd.

Länsstyrelsen har tagit del av yttrande från Trafikverket.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Samråd enligt 6 kapitlet 24 - 25 §§ miljöbalken

Information

Länsstyrelsen tar ställning till om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan när undersökningen är avslutad och en samrådsredogörelse lämnats in till Länsstyrelsen.

Medverkande i beslut

I handläggningen har samråd skett med [redacted] (naturskydd), [redacted] (kulturmiljö), [redacted] (vattenförvaltning) och [redacted] (risk och säkerhet).

Beslutet har fattats av infrastrukturhandläggare [redacted]

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Eskilstuna kommun
Trafikverket

Bilaga

Översiktskarta över sträckning ur samrådsunderlag daterat 2021-07-06

